

ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATIN TANULMÁNYI VERSENY VERSENYKIÍRÁS A 2011/2012-ES TANÉVRE

A verseny címe: Ábel Jenő Országos Latin Tanulmányi Verseny

A verseny meghirdetője: Ókortudományi Társaság

A verseny célja: A Verseny célja egyrészt a kategóriánként megszabott, az adott évfolyamcsoporttól elvárható nyelvi-kulturális felkészültséghez adaptált és fordulónként nehezedő latin szöveg lefordítása révén a nyelvi készségek fejlesztése, az iskolai oktatásban tanult nyelvi anyag gyakorlati alkalmazásának elősegítése révén a tanulók nyelvi kompetenciájának növelése, s ily módon a latinoktatás színvonalának megőrzése, emelése. A Verseny célja másrészt a céltudatosan kiválasztott szövegtémák révén a tanulók ember- és társadalomismereteinek gyarapítása az antik kultúrákról, a görög-római társadalomról, történelemről, művészetről, sőt a magyar kultúra és társadalom történetéről is. További, de az előzőekkel szervesen összefüggő célja a versenynek, hogy arra ösztönözzük a latint választó tanulókat, hogy ne csak az esetlegesen kötelező években, hanem folyamatosan, lehetőleg érettségiig tanulják a nyelvet.

A verseny kategóriái korcsoportok szerint: 1. „*maiores*” kategória a 9. és 10. osztályos tanuló számára (11. osztályosok csak akkor indulhatnak, ha második éve tanulják a nyelvet), 2. „*minores*” kategória a 7-8. osztályos tanulók számára (9. osztályosok is indulhatnak, ha első éve tanulják a nyelvet).

A verseny kategóriái iskolaszintek szerint: A „*maiores*” kategória versenyén a középiskolák (gimnáziumok, szakközépiskolák stb.) tanulói vehetnek részt, míg a „*minores*” kategória versenyén a középiskolák mellett az általános iskolák tanulói is részt vehetnek.

A jelentkezés és a részvétel feltételei: A Versenyre valamennyi magyarországi középiskola („*minores*” kategóriában általános iskola is) nappali tagozatos tanulója jelentkezhet, a fenti két kategóriában a megadott kritériumok szerint; egy kategóriában kétszer is részt lehet venni. A részvétel természetes feltétele, hogy a versenyző birtokában van, vagy mindent megtesz azért, hogy a verseny fordulóinak idejére birtokában legyen a versenykiírásban szereplő nyelvi követelményrendszernek. A második, döntő fordulón azok a tanulók vehetnek részt, akiket a Versenybizottság, miután a beküldött, továbbjutásra javasolt dolgozatok alapján meghatározta kategóriánként a behívandók körét és létszámát, a Verseny honlapján közzétett körlevelében a döntőre behív.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Amennyiben a tanuló megfelel a jelentkezés és részvétel feltételeinek, akkor a Versenyen való részvételnek kizáró oka nincsen.

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom: latin nyelv, közelebről zárthelyi dolgozatként latin szöveg magyarra fordítása szótár segítségével mindkét fordulóban. Mivel az iskolarendszer változása és tankönyvek megszaporodása indokoltá teszi, az alábbiakban vázlatosan felsoroljuk azokat a nyelvtani tudnivalókat, amelyeknek feltétlenül birtokában kell lennie annak a diáknak, aki a versenyen indulni szeretne. (Forrás: N. Horváth Margit – Dr. Nagy Ferenc: Latin nyelvkönyv I. és II.)

„*Minores*” kategória: 1-5. declinatio, vocativus, locativus, melléknevek alapfokban, személyes, birtokos, visszaható névmás, *hic*³, *ille*³, *qui*³, 1-4. coniugatio: aktív indicativusi idők (impf. és perf.) létigéből is, első imperativus. Mondattan: egyszerű mondat, mellérendelő mondatok, vonatkozó alárendelő mondat indicativusszal, időhatározói mondat indicativusszal

(*cum temporale, postquam*), okhatározói mondatok közül: *quod, quia* + ind. A döntőre ezeken kívül: coniunctivus (impf. és perf.), supinum accusativus, *ut finale, cum historicum*, feltételes mondatok közül: *casus realis*.

„*Maiores*” kategória (a „*minores*” kategória követelményein túl): Az öt declinatio főneveinek és mellékneveinek ragozása, beleértve a kivételeket is. Az igeragozásból: indicativus, coniunctivus, imperativus, mindez activumban és passivumban. Rendhagyó igék: *sum, possum, fero, eo, volo*; a csak perfectumi alakú igék közül: *coepi, memin*. Participiumok közül: part. impf. act., part. perf. pass., part. inst. act. Infinitivusokból: inf. impf. act. és pass., inf. perf. act. és pass., inf. inst. act. Álszenvedők, pl. *nascor, morior*, félig-álszenvedők, pl. *gaudeo, fio* is. A supinum használata. Személyes, birtokos, visszaható, mutató, vonatkozó, meghatározó (*ipse, ipsa, ipsum; idem, eadem, idem; quidam, quaedam, quoddam*) névmások, tőszámnevek 1–1000-ig. Melléknév fokozás, a rendhagyók is. Adverbiumképzés, a rendhagyók is. Esettan: genitivus obiectivus és subiectivus, partitivus, ablativus loci (honnan? és hol? kérdésre), separationis, originis, causae, comparationis, instrumenti, sociativus, modi, mensurae, qualitatis, limitationis, temporis; passiv igék melletti abl. auctoris és rei efficientis. Mondattan: Ablativus absolutus. Accusativus cum infinitivo. Fügő kérdés. Célhatározói alárendelő mellékmondat. Célzatos alanyi/tárgyi mellékmondat. Feltételes alárendelő mellékmondat. A döntőre ezeken kívül: part. inst. pass., gerundiumos és gerundivumos szerkezet.

A nevezés módja, határideje (levélcím, e-mail-cím): Az első fordulóra való jelentkezés a tanulók részéről a latint oktató szaktanárnál vagy az iskola igazgatójánál történik. A versenyre való jelentkezés határideje az iskolákban: 2012. január 20. Az iskola ezt követően az abel.jeno@gmail.com címre 2012. január 27-ig elküldött elektronikus levélben (e-mail-ben) közli a részvételi szándékon túl, kategóriánként összesítve (1. "*maiores*", ill. 2. "*minores*" kategória), a jelentkezők létszámát, valamint az igazgató, az iskolai titkárság és (ha van ilyen) a tanulmányi versenyek iskolai koordinációjáért felelős iskolai személy e-mail-címét is a Verseny ügyintézőjével, Nemes Júliával. *Az elektronikus levél „Tárgy” rovatában az iskola nevét kérjük feltüntetni!*

Nevezési díj: nincs

Fordulók (időpontok, helyszínek, a fordulók feladatainak rövid ismertetése):

1. forduló: A **Tanszék elektronikus levélben (e-mail-ben) megküldi** az első, iskolai forduló tételeit — kategóriánként egy-egy példányban — kísérőlevéllel az iskolák igazgatóinak címezve 2012. február 3. reggel 8:30 óráig, arra az e-mail-címre, amelyről az első fordulóra való jelentkezés történt, továbbá az igazgató és az iskolai titkárság (és ha van ilyen, a tanulmányi versenyek iskolai koordinációjáért felelős iskolai személy) email-címére (összesen max. 3 megadott címre). Amennyiben a jelzett időpontig az iskola nem kapja meg az elektronikus tételcsomagot, ezt az iskola képviselője haladéktalanul jelezze az ügyeletes versenyszervezőnek (ELTE BTK Latin Tanszék, tel.: 06-1-4855280, 06-1-4855281, fax 4855288, e-mail: abel.jeno@gmail.com), aki az **elektronikus tételcsomagot** azonnal elküldi az iskola által megadott e-mail-címre. **Az elektronikus megküldött (pdf-formátumú) tételeket** — a kísérőlevélben foglalt kívánalmak betartásával — **az iskolákban, közvetlenül a verseny kezdete előtt, kellő példányszámban kinyomtatják, ill. sokszorosítják**. Az iskolai dolgozat írása: 2012. február 3-án, pénteken 10–13 óráig. A szervezőbizottság az első, iskolai forduló tételeit a Verseny honlapján (<http://abeljeno.uw.hu/>) csak a Verseny első fordulóját követően teszi közzé. Az iskola megküldi a továbbjutásra javasolt dolgozatokat az ELTE BTK Latin Tanszékének (1088 Budapest, Múzeum körút 4/F) a

Verseny ügyintézőjének, Nemes Júlia nevére címezve: 2012. február 25-ig. Az ügyintéző neve elé kérjük, írják oda: Ábel Jenő Latinverseny.

2. forduló: A versenybizottság döntése alapján a Tanszék közzéteszi a Verseny honlapján (<http://abeljeno.uw.hu/>) a döntőre továbbjutott tanulók névsorát 2012. március 15-ig a döntő helyszínével és egyéb tudnivalókkal együtt (személyre szóló külön behívólevelet a Versenybizottság nem küld). A központi versenydolgozat írására 2012. április 21-én, szombaton 12-16 óráig az ELTE Bölcsészettudományi Karán kerül sor.

A továbbjutás feltétele, a továbbjutottak értesítésének módja az egyes fordulókbl: A verseny első, iskolai fordulójából való továbbjutás kiinduló feltétele, hogy az adott kategóriában részt vevő versenyző a latin tételszöveget szótár segítségével jó színvonalon magyarra fordítsa. A versenyzők latintanára ezt követően kijavítja a dolgozatokat (a tételhez nem mellékelünk központi javítókulcsot!), és a legjobb dolgozatokat beküldi az iskolán keresztül postai úton a Tanszéknek. A versenybizottság értékeli és rangsorolja a beküldött dolgozatokat, megállapítja a döntőre behívható versenyzők keretszámát, majd a Verseny honlapján közzéteszi a behívott versenyzők kategóriánkénti névsorát.

Az eredmények közzétételének módja: Az eredmények májusban a Verseny honlapján (<http://abeljeno.uw.hu/>), majd később az Antik Tanulmányok c. szakfolyóiratban kerülnek közzétételre.

Díjazás: Az első három helyezett mindkét kategóriában pénz- és könyvjutalomban részesül, a további helyezettek (4–20.) és a kiemelt dicséretesek (21–40.) elismerő oklevelet és könyvjutalmat, a dicséretesek (41–60/70) pedig elismerő oklevelet kapnak. A két kategória első 20 helyezettje az Ókortudományi Társaság májusi közgyűlésén személyesen veheti át jutalmát, a többiek az iskolai tanévzáró ünnepeken. A „*maiores*” kategória első 20 helyezettje és kiemelt dicséretesei közül a 10. és 11. osztályos tanulók további jutalma, hogy a következő tanév első félévében részt vehetnek az arpinói Cicero-verseny hazai válogató versenyén (tehát 11. és 12. osztályos korukban, mert csak ezt a korosztályt lehet nevezni Arpinóba); a válogató versenyre a felhívást mindig a Verseny honlapján tesszük közzé szeptemberben. Az e válogatón eredményesen szereplő 7–14 diák utazhat (általában május elején) Olaszországba a nemzetközi arpinói Cicero-versenyre.

A szervezők elérhetősége (név, levelezési cím, email cím, honlap):

A szervezők elérhetősége: A verseny honlapja: <http://abeljeno.uw.hu/>, e-mail-címe abel.jeno@gmail.com. Az ELTE BTK Latin Tanszék postacíme: 1088 Budapest, Múzeum körút 4/F. A szervezőbizottság tagjai: Dr. Kopeczky Rita adjunktus, Dr. Krupp József adjunktus, Dr. Adamik Béla docens és Nemes Júlia, a verseny ügyintézője (4855281, abel.jeno@gmail.com).